

Fjerde Næstformand (A. M. Hansen): Der maa ikke finde Samtale Sted.

Aksel Larsen: ... Men jeg ved ogsaa, hvordan man regner ud, at en Kapital kan fordobles paa 17 Aar, hvis den er hensat til almindelig Bankrente, 4 pCt., som før Krigen regnedes for normalt og nu regnes for højt. Og hvis Aktionærerne havde hensat Pengene til 4 pCt. dengang, havde de kun naaet en Brøkdel af dette fantastiske Beløb. Nej, disse Penge er tjent paa Sukkeret, og jeg kan ikke komme uden om, at de er tjent dels paa de Landbrugere, der har leveret Sukkerroerne, dels paa de Arbejdere, der har arbejdet paa Fabrikkerne, og dels paa de danske Forbrugere, som har købt og brugt Sukkeret.

Jeg kan ikke se andet end, at disse Tal underbygger Paastanden om, at det er paa Tide, Samfundet tager sig af denne monopoliserede Industri, og at den bliver nationaliseret. Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch i, at det er et ekstra Argument, men ikke det eneste Argument for en Nationalisering, at vi nu Aar efter Aar gennemfører en Sukkerordning for at sikre og opretholde Sukkerproduktionen og oven i Købet statsgaranterer Betalingen for Roerne og Udbyttebetalingen fra Fabrikkerne. Man vil sige: Ja vel, men som det er nu, har Staten Underskud paa Sukkerfonden, og i øvrigt kan man sælge Sukker paa Verdensmarkedet dyrt — men det er jo en rent midlertidig Foreteelse. Da Sukkerordningen blev indført i 1932, var Dyrkningen inde i en Krise paa Grund af Konkurrencen fra det oversøiske Sukker, og hvis Staten ikke havde grebet ind og var kommet med Sukkerordningen, ved jeg ikke, hvorledes det var gaaet med Sukkerroedyrkingen, men jeg ved i hvert Fald, at saa kunde De danske Sukkerfabrikkers Aktionærer have kigget i Vejviseren efter Udbytte. De kan takke Staten for, at de har faaet de 6 pCt. i de Aar, der er gaaet siden da.

Jeg mener, det er paa Tide, at man overvejer dette Spørgsmaal, og derfor har vi stillet det Ændringsforslag, der kort er omtalt af de tidligere ærede Ordførere. Jeg maa sige til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, at jeg ikke helt forstaar de Bemærkninger, hvormed han tilsluttede sig det. Han sagde, at han var principielt ikke Tilhænger af, at de blev statsovertaget, der var jo saa mange Muligheder. (*Hartvig Frisch:* Jeg sagde Statsfabrikker!). Naa ja, det har vi jo diskuteret ved første Behandling, lad os ikke rippe op i det. Jeg

vil til Beroligelse sige, at selv om en Industri nationaliseres, ønsker jeg absolut ikke, at hverken Arbejdere eller Direktør skal gaa rundt med guldtressede Kasketter. Hvis det altsaa er disse Former, der vækker det ærede Medlems Afsky, vil jeg sige, at jeg er ikke Forkæmper for dem.

Det ærede Medlem fandt det muligt at stemme for vort Ændringsforslag, fordi der kun siges, at det permanente Sukkerudvalg eventuelt skal udarbejde og fremsætte saadanne Forslag. (*Hartvig Frisch:* Jeg fandt det mærkeligt, at andre ikke kunde stemme for det!). Jeg beklager, at jeg har misforstaaet det ærede Medlem. Man kan naturligvis ikke skrive andet i et Forslag, naar man ikke kender Sammensætningen af Rigsdagens permanente Sukkerudvalg, men jeg fandt det rimeligt at arbejde videre og klarlægge disse Ting og se, om der var Flertal eller Mindretal derfor. Vi vilde hellere end gerne udarbejde og fremsætte et Nationaliseringsforslag, og i sidste Instans skal vi ogsaa nok gøre det, men for et enkelt Parti er det et uhyre stort Arbejde. Man har ikke Embedsmændene og Administrationen til Raadighed o. s. v., og saa er det rimeligt, naar Rigsdagen har dette permanente Sukkerudvalg, at man først søger at faa Sagen undersøgt. Det er heller ikke saaledes, at Verden gaar under, hvis det ikke gennemføres i næste Uge. Jeg mener ikke dermed, at det skal skydes ud i det uendelige, men at dette i den givne Situation er den rimeligste Vej.

Jeg takker det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, fordi han gjorde opmærksom paa en Skrivefejl i Forslaget. Det er ganske rigtigt, at det skal være Grundlovens § 80, der henvises til, og jeg haaber, det kan naa at blive rettet i Rentrykket.

Hvad angaar Udvidelse af Aktiekapitalen, er vi ganske enige med Socialdemokraterne og har tilsluttet os det Ændringsforslag, de har formuleret, om, at saadanne Udvidelser ikke maa foregaa uden Lovhjemmel. Jeg er meget glad for, at der er blevet Flertal derfor i Udvalget, og ganske oprigtigt vil jeg takke den højtærede Handelsminister, fordi han er gaaet med til dette Forslag, eftersom han i sit skriftlige Svar til Udvalget om denne Sag erklærede, at det var hans Hensigt at tillade en Udvidelse af Aktiekapitalen. Det er noget, som sjældent sker, og som derfor saa meget mere maa paaskønnes, at en Minister i en saadan Situation bøjer sig for et Udvalg og giver sin Bemyndigelse fra sig og lader den gaa over til Rigsdagen.